

Agenda 21

**Dlaczego rozwój zrównoważony może
zmienić życie w gminie?**

Publikacja powstała w ramach projektu

GMINNA SPOŁECZNOŚCIOWA SIEĆ ROZWOJU ZRÓWNOWAŻONEGO

Projekt jest realizowany w partnerstwie trzech stowarzyszeń:

- Bałtycki Instytut Spraw Europejskich i Regionalnych
- Rumski Uniwersytet III Wieku
- Stowarzyszenie Przyjaciół Ekologicznej Szkoły Społecznej w Rumi

Partnerzy wspierający projekt:

- Uniwersytet Gdański – Ośrodek Współpracy Regionalnej
- Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie
- Stowarzyszenie Rumian

Autorzy:

dr Ewa Toczyska

dr hab. Witold Toczyski

Publikacja dofinansowana ze środków Programu Operacyjnego Fundusz Inicjatyw Obywatelskich

Idea rozwoju zrównoważonego

Idea rozwoju zrównoważonego, jako nowe podejście do trwania naszego życia na Ziemi zrodziła się w Skandynawii. Szczególne zasługi położyła była premier Norwegii Gro Harlem Brundtland, która po raz pierwszy zdefiniowała sens tej idei mówiąc: "... **rozwój zrównoważony, to jest taki rozwój, w którym potrzeby obecnego pokolenia mogą być zaspokojone bez u m n i e j s z a n i a szans przyszłych pokoleń na ich zaspokojenie.**" Jądrzem tej filozofii jest troska o przyszłe pokolenia. Nie możemy odebrać naszym następcom szans na zdrowy rozwój.

Czym więc jest zrównoważony rozwój?

Przede wszystkim zrównoważony rozwój jest nie tylko celem działań, co raczej p r o c e s e m , jest to rozwój gospodarczy i społeczny z poszanowaniem środowiska, w którym zachodzi i mający długotrwały horyzont czasowy. W głównej mierze rozwój zrównoważony kładzie nacisk na rozwój jakościowy a nie ilościowy. Warto tu wspomnieć skąd wzięła się pierwotnie idea zrównoważonego rozwoju, a mianowicie z XIX w gospodarki leśnej – jeśli chcesz długofalowo gospodarować lasem, nie wycinaj więcej drzew niż posadziłeś. Celem jest więc dobra jakość życia ludzi (dobrobyt), środowisko jest podstawą do osiągnięcia

tego celu a gospodarka narzędziem dzięki któremu można ten cel osiągnąć. Kluczowe są nie tylko konieczne do zaspokojenia potrzeby, ale także ograniczone możliwości ich zaspokajania, głównie związane z pojemnością środowiska („nie wycinajmy więcej drzew niż posadziliśmy”).

Celem zrównoważonego rozwoju jest więc dobrobyt społeczny, rozumiany jako możliwość zaspokojenia podstawowych potrzeb, n i e t y l k o „t u i t e r a z ” ale także przez przyszłe pokolenia (solidarność międzypokoleniowa) i przez innych „współzamieszkujących” Ziemię

Kamieniem milowym dojrzewania idei rozwoju zrównoważonego był Szczyt Ziemi w Rio de Janeiro, na którym w 1992 roku została sformułowana A g e n d a 2 1 .

Co to jest AGENDA 21?

Agenda 21 jest kluczowym dokumentem Konferencji w Rio, rozwinięciem zasad przyjętych w Deklaracji Konferencji. Jest planem działań dla Narodów Zjednoczonych i państw. Działania te mają być prowadzone w sposób uspołeczniony i włączać lokalne społeczności. Warto zwrócić uwagę, że tak jak w przypadku samego zrównoważonego rozwoju, w przypadku Agendy, samo jej tworzenie i dążenie do realizacji jest już osiągnięciem celu.

Agenda 21 została podzielona na 4 części. Zagadnienia bezpośrednio dotyczące życia w gminie zaznaczono większą czcionką.

Zagadnienia społeczne i ekonomiczne (pogrubiono szczególnie ważne zagadnienia w skali lokalnej)

2. Międzynarodowa współpraca w celu przyspieszania trwałego i zrównoważonego rozwoju.

3. Walka z ubóstwem.

4. Zmiana modelu konsumpcji.

5. Dynamika demograficzna a trwałe i zrównoważony rozwój.

6. Ochrona i promocja ludzkiego zdrowia.

7. Promowanie trwałego i zrównoważonego rozwoju osiedli ludzkich.

8. Włączanie problemów środowiska i rozwoju do procesu podejmowania decyzji.

Ochrona i zarządzanie zasobami naturalnymi w celu zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju.

9. Ochrona atmosfery.

10. Kompleksowe planowanie i zarządzanie zasobami powierzchni Ziemi.

11. Działania zapobiegające wylesieniom.

12. Zarządzanie wrażliwymi (niestabilnymi) ekosystemami. Przeciwdziałanie pustynnieniu i suszom.

13. Zarządzanie wrażliwymi (niestabilnymi) ekosystemami. Zrównoważony rozwój terenów górskich.

14. Promowanie trwałego i zrównoważonego rozwoju rolnictwa i wsi.

15. Ochrona różnorodności biologicznej.

16. Bezpieczne dla środowiska wykorzystanie biotechnologii.

17. Ochrona oceanów, wszystkich rodzajów mórz, w tym śródlądowych i otwartych, terenów stref przybrzeżnych oraz ochrona, racjonalne wykorzystywanie i rozwój żywych zasobów morza.

18. Ochrona jakości i wykorzystywanie zasobów wód śródlądowych. Zintegrowane podejście do problemu rozwoju zasobów wód śródlądowych, ich zarządzania i zagospodarowania.

19. Bezpieczne dla środowiska postępowanie z toksycznymi i niebezpiecznymi środkami chemicznymi. Zwalczanie nielegalnego handlu tymi środkami.

20. Bezpieczna dla środowiska gospodarka odpadami niebezpiecznymi. Zapobieganie nielegalnemu międzynarodowemu handlowi odpadami niebezpiecznymi.

21. Bezpieczna dla środowiska gospodarka stałymi odpadami oraz osadami z oczyszczalni ścieków.

22. Bezpieczne i nieszkodliwe dla środowiska obchodzenie się z odpadami radioaktywnymi.

Wzmacnianie roli głównych grup społecznych i organizacji

23. Wprowadzenie.

24. Rola kobiet w trwałym i zrównoważonym rozwoju.

25. Dzieci i młodzież w trwałym i zrównoważonym rozwoju.

26. Rola ludności tubylczej (grup etnicznych) w trwałym i zrównoważonym rozwoju.

27. Umocnienie roli organizacji pozarządowych - partnerów w działaniach na rzecz trwałego i zrównoważonego rozwoju.

28. Wykorzystanie inicjatywy władz lokalnych w realizowaniu zaleceń Agendy 21.

29. Umocnienie roli pracowników i ich związków zawodowych w osiągnięciu trwałego i zrównoważonego rozwoju.

30. Umocnienie roli biznesu i przemysłu w osiągnięciu trwałego i zrównoważonego rozwoju.

31. Rola społeczności naukowej i technicznej w tworzeniu podstaw i warunków trwałego i zrównoważonego rozwoju.

32. Zwiększenie roli rolników w procesie trwałego i zrównoważonego rozwoju.

Możliwości realizacyjne

33. Środki i mechanizmy finansowania.

34. Transfer technologii proekologicznych. Współpraca i tworzenie możliwości.

35. Nauka dla trwałego i zrównoważonego rozwoju.

36. Promowanie nauczania, kształtowania świadomości społecznej i szkolenia w zakresie trwałego i zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska.

37. Mechanizmy państwowe i współpraca międzynarodowa w tworzeniu możliwości realizacyjnych.

38. Zmiany instytucjonalne na forum międzynarodowym.

39. Międzynarodowe mechanizmy i instrumenty prawne.

40. Informacje do wykorzystania przy podejmowaniu decyzji.

Zasady wdrażania strategii rozwoju zrównoważonego

równego dostępu do środowiska przyrodniczego w następujących kategoriach:

- s p r a w i e d l i w o ś c i międzypokoleniowej,
- s p r a w i e d l i w o ś c i międzyregionalnej i międzygrupowej,
- r ó w n o w a ż e n i a szans pomiędzy człowiekiem a przyrodą.

MYŚL GLOBALNIE

regionalizacji,

- r o z s z e r z e n i e u p r a w n i e ń dla samorządu terytorialnego do ustalania regionalnych opłat, normatywów, ulg i wymogów ekologicznych wobec jednostek gospodarczych;
- w y k o r z y s t a n i e l o k a l n e j k u l t u r y i t o ż s a m o ś c i mieszkańców w programowaniu rozwoju lokalnego

uspołecznienia,

- s t w o r z e n i e instytucjonalnych, prawnych i materialnych warunków d o u d z i a ń u o b y w a t e l i , grup społecznych i organizacji pozarządowych w procesie planowania, podejmowania decyzji i realizacji zrównoważonego rozwoju (planowanie partnerskie, funkcjonowanie forum społecznego z udziałem wszystkich sektorów lokalnej społeczności itp.),
- d o s t ę p o b y w a t e l i d o i n f o r m a c j i o stanie ZR (stanie środowiska przyrodniczego, kulturowego i społecznego)

DZIAŁAJ LOKALNIE

- **skuteczności ekologicznej i ekonomicznej oraz efektywności**

- "z a n i e c z y s z c z a j ą c y p ł a c i",

- stosowania n a j l e p s z y c h d o s t ę p n y c h t e c h n i k , w tym najlepszych, uzasadnionych ekonomicznie, dostępnych technologii (skuteczność techniczna),
- p r e w e n c j i , czyli likwidacji zanieczyszczeń, uciążliwości i zagrożeń u źródła.
- p r z e z o r n o ś c i , - działania powinny być podejmowane już wtedy, gdy pojawia się uzasadnione prawdopodobieństwo, że problem wymaga rozwiązania, a nie dopiero wtedy, gdy istnieje pełne tego naukowe potwierdzenie. Pozwala to unikać zaniechań wynikających z czasochłonnych badań, braku środków lub zachowawczego działania odpowiedzialnych osób bądź instytucji)

Rozwój zrównoważony w Polsce

W Konstytucji R.P. w art. 5 jest zapis: „Rzeczpospolita Polska (...) zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju”.

Jednocześnie rozwinięciem tego zapisu jest definicja zawarta w ustawie Prawo ochrony środowiska z 27 kwietnia 2001 r., w której (art. 3) istnieje stwierdzenie, że ilekroć w ustawie mówi się o zrównoważonym rozwoju to „ (...) rozumie się przez to taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń”.

Strategie zrównoważonego rozwoju, jako kluczowy dokument lokalnej Agendy 21

Strategie zrównoważonego rozwoju są z pewnością najważniejszym dokumentem lokalnej Agendy 21. Planowanie strategiczne i operacyjne to podstawa metodyczna budowy planów ekorozwoju. W procesie budowy planu elementy planowania strategicznego i operacyjnego muszą tworzyć spójną całość "wtopioną" w uspołeczniony proces tworzenia dokumentów strategicznych, które odpowiadają na trzy podstawowe pytania:

1. gdzie jesteśmy?
2. gdzie chcemy się znaleźć?
3. w jaki sposób chcemy to zrobić?

Zobowiązania z Aalborga

Zobowiązania z Aalborga są zbiorem wspólnych zobowiązań, które mają być wdrażane razem przez samorządy w całej Europie. Przede wszystkim mają one wzmocnić istniejące procesy Lokalnych Agend 21 i wygenerować energię, która w ciągu najbliższych lat pozwoli przejść od planu do działania. Jednocześnie są one zaprojektowane w formie elastycznego narzędzia, które musi być dopasowane, zarówno do warunków lokalnych, jak również do obecnych i przyszłych działań.

Zobowiązania z Aalborga oferują swoiste ramy, czy inaczej mówiąc Cykl Zrównoważenia (patrz: schemat), który wspiera samorządy w realizacji procesu, w skład którego wchodzi element określania celów, uwzględniających lokalne grupy interesu, istniejącą Lokalną Agendę 21 oraz inne plany zrównoważonego rozwoju.

Właśnie w ramach tego procesu przygotowywany jest tzw. Przegląd warunków bazowych dot. Zobowiązań z Aalborg (z ang. Aalborg Commitments baseline review). Na jego podstawie podpisujący Zobowiązania samorząd będzie dyskutował, uzgadniał i wyznaczał konkretne cele lokalne dla poszczególnych Zobowiązań z Aalborga. Harmonogram czasowy przyporządkowany tym celom znajdzie zastosowanie w przyszłym monitoringu postępów ich realizacji.

Proces realizacji Lokalnej Agendy 21

Można go przeprowadzić w pięciu etapach:

1. Sporządzenie a n a l i z g ł ó w n y c h p r o b l e m ó w rozwoju lokalnego pod kątem realizacji wartości rozwoju warunkowanego ekologicznie.

Jakie są strefy funkcjonalne gminy – strefy zieleni, komunikacja, hałas, zużycie energii, miejsca zaniedbane, rozwiązanie problemów zachowania czystości (problem sieciowy) zachowania ludności - pozytywne i negatywne, dziedzictwo kulturowe i historyczne. Ważnym elementem są też problemy społeczne, a w tym zagęszczenie problemów socjalnych – alkoholizm, bezrobocie, aktywność instytucji i stowarzyszeń, zidentyfikowanie obszarów koncentracji problemów społecznych, ekologicznych i infrastrukturalnych.

2. Określenie w i z j i tego, co wyobrażamy sobie jako stan pożądany.

Niemożliwe jest stworzenie wizji bez udziału większości ważnych „aktorów społecznych”. Społeczność musi się poczuć jej autorem. Potrzebne są marzenia, a nie urzędnicza poprawność. Potrzebna jest śmiałość myślenia i niezależność ludzi tworzących wizje. Zapewne większość Marzeń i wizji nie uda się wprowadzić w obieg społeczny, ale wystarczy kilka, aby poruszyć społeczność, która uzna, że ma swoją małą ojczyznę. Osoby młode mogą szczególnie dużo wnieść do tych wizji. Do tworzenia wizji najlepsze są warsztaty.

3. Podjęcie d e b a t y w gronie głównych „aktorów” rozwoju lokalnego.

Debaty powinny być poprzedzone różnymi akcjami. Folder pokazujący główne problemy, prezentacja poglądów w Internecie, wysłuchania publiczne, powołanie grup roboczych zajmujących się konkretnymi problemami gminy, wystawy i festyny na rzecz estetyzacji miasta, upowszechnienie wiedzy i informacji w prasie, radiu i lokalnych forach wymiany poglądów.

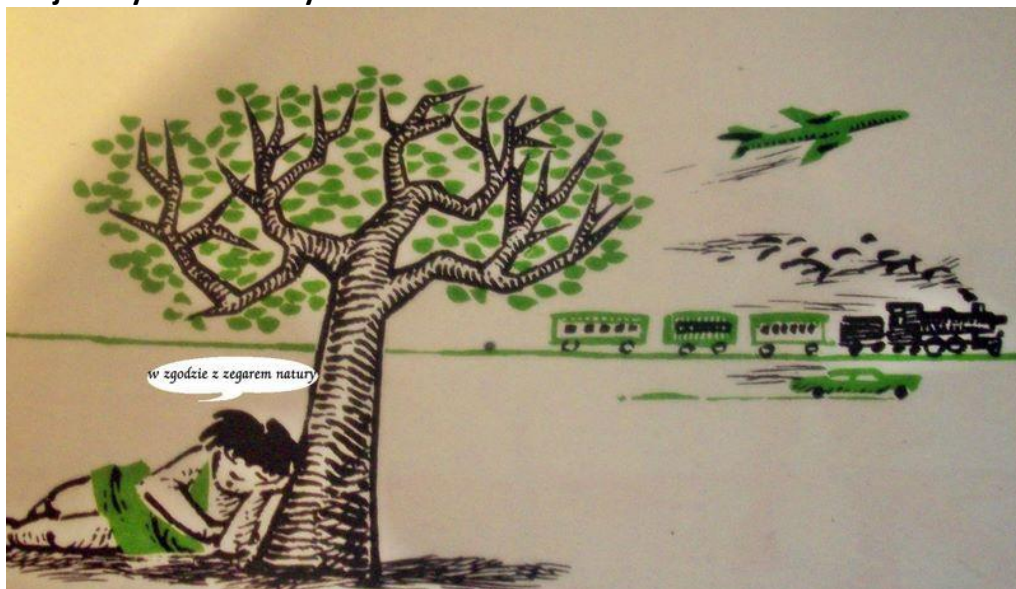
4. Wybór konkretnych d z i a ł a ń

Dokonanie wyboru celów i konkretnych działań. Stworzenie wytycznych do działań w realizacji wizji. Stworzenie planu z określeniem zadań dla aktorów realizujących poszczególne działania. Poszukanie liderów i sojuszników.

5. Podejmowanie d e c y z j i realizacyjnych.

Ważnym elementem działań jest wciąganie społeczności i stowarzyszeń do realizacji poszczególnych zadań, szukanie akceptacji i wsparcia systemu samorządu lokalnego i odkrywanie ważnych źródeł finansowania.

Inicjatorzy i animatorzy

Najczęściej impulsy tworzenia Lokalnej Agendy 21 tworzone są przez samorządowe władze lokalne. Animatorami mogą być organizacje pozarządowe. Mogą też być to inicjatywy wsparte przez rozproszone lokalne elity. Sukces budowania agendy 21 polega jednak – w świetle polskich i międzynarodowych doświadczeń – na tym, że jest bezwzględnie uzależniony od oddolnego wsparcia lokalnych instytucji: organizacji społecznych, spółdzielni pracy i mieszkaniowych, związków zawodowych, przedsiębiorstw prywatnych, szkół, wspólnot wyznaniowych, prasy, radia, telewizji i wielu niezrzeszonych obywateli.

Lokalne inicjatywy - krok po kroku¹.

Jak to wszystko wprowadzić w życie? Od czego zacząć?

Zacznij w swojej miejscowości. Porozmawiaj z przyjaciółmi. Dowiedzcie się więcej na temat zrównoważonego rozwoju, zmian klimatu, ekologicznej żywności, oszczędzania energii, wody i przyrody i demokracji uczestniczącej.

Następnie zorganizujcie spotkanie dla mieszkańców, na którym przedstawicie im problemy związane ze zmianami klimatu, kończącymi się zasobami ropy, stanem naszej planety lub globalną gospodarką. Możecie zaprosić na spotkanie ludzi, którzy zajmują się zrównoważonym rozwojem i ekologią w waszej miejscowości. Przedstawcie mieszkańcom możliwe rozwiązania i korzyści, jakie wiążą się z energią odnawialną, lokalną gospodarką i demokracją uczestniczącą.

¹ Marcin Gerwin, Plan zrównoważonego rozwoju dla Polski, Lokalne inicjatywy rozwojowe, <http://www.sopockainicjatywa.org/earth/pdf/LIR-new.pdf>

Stwórcie grupę organizacyjną, która będzie zajmować się organizowaniem kolejnych spotkań dla mieszkańców, pokazów filmów lub debat na temat możliwości rozwoju waszej miejscowości. Możecie napisać artykuły do lokalnej gazety i założyć stronę internetową (możecie nazwać swoją grupę np. Lokalna Inicjatywa Rumia, aby inni mogli was łatwo znaleźć i wiedzieli, czym się zajmujecie).

Porozmawiajcie z lokalnymi organizacjami pozarządowymi, poszukajcie partnerów. Ten początkowy etap kształtowania świadomości mieszkańców może trwać kilka miesięcy, a nawet rok. Jest bardzo ważne, aby maksymalnie dużo osób w waszej miejscowości rozumiało wyzwania związane z obecną sytuacją na świecie, zmianami klimatu i modelem rozwoju nastawionym na ciągły wzrost oraz by rozumieli kierunek potrzebnych zmian.

Rys. K. Kątniak

Wreszcie przychodzi czas na Wielkie Otwarcie, możecie zorganizować festiwal, na którym będą nie tylko prezentacje i wystąpienia, ale także występy zespołów muzycznych, degustacje lokalnych potraw i zabawy dla dzieci. Jest to wydarzenie, o którym powinni zostać powiadomieni wszyscy mieszkańcy i tak jak urodziny Bilba z „Władcy Pierścieni”, powinna być to noc, która na długo pozostanie wszystkim w pamięci. Tego dnia powinny zostać utworzone grupy tematyczne, zajmujące się np. żywnością, energią, opieką zdrowotną, edukacją, sprawami młodzieży czy transportem (w dużych miastach przydatny może być podział na dzielnice). Udział w tych grupach powinien być otwarty dla każdego z mieszkańców. Ich pierwszym celem jest stworzenie wspólnej wizji tego, jak chcielibyście, aby wasza miejscowość wyglądała np. za 20 lat. Skąd będzie wówczas pochodziła żywność? Jak będzie zorganizowany transport? Czy będziecie mieli lokalną walutę? Jak będzie się nazywać? Z jakich źródeł będzie pochodził prąd, jak będzie zorganizowana opieka zdrowotna, jakie będą priorytety w edukacji itd.,

Kiedy wizja będzie gotowa, potrzebny jest także plan. Jak tę wizję realizować? W jakich etapach? Jakie projekty powinny zostać rozpoczęte? Może trzeba założyć ogrody warzywne zamiast trawnika przy szkole, może na dachach postawić kolektory słoneczne, żeby ogrzewać wodę, może założyć spółdzielnię energetyczną i postawić kilka wiatraków na wzgórzu? Na spotkania grup tematycznych mogą być zapraszani niezależni eksperci i pracownicy urzędu,

których można się radzić, co do wyboru rozwiązań i konsultować z nimi swoje pomysły. Na spotkaniach mogą być robione notatki, które mogą być potem publikowane w internecie, aby osoby, które nie akurat mogły przyjść, mogły dowiedzieć się, co ustalono. Wszystko to zależy od waszej kreatywności i talentów organizacyjnych. Kiedy plan zrównoważonego rozwoju będzie już gotowy, wówczas przychodzi czas na szkolenia na temat budżetu gminy i sposobu jej funkcjonowania?

Kiedy mieszkańcy będą już wiedzieć, na co są wydawane ich pieniądze z podatków i będą rozumieć jak działa zarządzanie gminą, mogą przedstawić swoje propozycje do następnego budżetu? Powinny one być przedyskutowane i na koniec przegłosowane. Taki sposób zarządzania gminą jest kompletnie nowy w Polsce i co tu dużo mówić, trzeba będzie eksperymentować, szukając najlepszych rozwiązań.

Pytań jest wiele: jak zorganizować samo głosowanie, kto będzie zasiadał w komisji - wolontariusze czy opłacani przedstawiciele, jak będzie wyglądać karta do głosowania, czy poddawać propozycje wstępnej selekcji w spotkaniach grupowych, czy decyduje zwykła większość czy może w niektórych sprawach większość 2/3? A może w ogóle ustalać wszystko na zasadzie konsensusu?

Jak wdrażać i chronić wizję pięknego miasta - przykład

W amerykańskim Nashville, *Beautification And Environment Commission*, czyli *Komisja ds. Upiększania i Środowiska* stanowiąca element struktury tamtejszego magistratu, na swojej stronie internetowej szeroko prezentuje wyniki tropienia przejawów odstępstw od wizji pięknego miasta. Jednym z nich jest następująca wzmianka, zamieszczona obok fotografii drewnianego domku, tonącego w nadmiernie bujnej zieleni:

(Wstydź się, właścicielu tej posesji! Niektórzy właściciele domów nie dbają o TWOJĄ okolicę. Możesz temu zaradzić. Ten zarośnięty trawnik został skoszony po telefonie, jaki otrzymaliśmy od zatroskanego sąsiada. Właściciel domu zareagował na nasze wezwanie i przywrócił porządek w obejściu. Bardzo dziękujemy temu właścicielowi! Ta posiadłość przy ulicy Glenrose 69 jest zarośnięta. Czy wiecie, że zapuszczenie posiadłości do tego stopnia jest pogwałceniem zasad, które obowiązują w naszym mieście? Pomóż nam, by TWOJA okolica była czysta i piękna! Zgłoś Wydziałowi Zdrowia 340-5644 tych, którzy łamią nasze reguły) Na podstawie: <http://www.nashville.org/beautification/> (20.11.2009), tłumaczenie prof. Maria Mendel).

Jak to dzieje się w Rumi?

Z prac Letniej Akademii Rozwoju Zrównoważonego

Słuchacze Rumskiego Uniwersytetu III Wieku i uczniowie Ekologicznej Szkoły Społecznej w Rumi (18 uczestników) podjęli we wrześniu kształcenie w ramach Letniej Akademii Rozwoju Zrównoważonego. Misją Akademii jest tworzenie nowej formy komunikacji społecznościowej, jaką daje nam Internet, który ma być platformą popularyzowania ekorozwoju, ale też konkretnych praktyk. Jak np. skłonić właścicieli psów, aby sprząтали po swoich ulubieńcach, mieli w garści woreczek i nie narażali nas na agresję nowego wroga publicznego, jakim jest bakteria coli!? Projekt ma też sprawdzić czy możliwe jest zastąpienie dystansu międzypokoleniowego dialogiem?

W ramach Akademii, w dniu 5 września 2011 r. przeprowadzono ćwiczenia warsztatowe, które miały wskazać najlepiej i najgorzej zagospodarowane miejsca w Rumi. Warsztaty miały na celu zorientowanie się jak w szerszej społeczności wyobraźni i świadomości lokalizuje się miejsca przyjazne, w których można się dobrze czuć. Te odczucia mogą być sugestią dla władz lokalnych, że niektóre miejsca można jeszcze lepiej zagospodarować, wzbogacić, a te gorsze można rewitalizować.

Warsztaty odbywały się w trzech sześciuosobowych grupach, w skład których wchodziło po trzech przedstawicieli Seniorów i Uczniów. Każda z grup, po przeprowadzeniu dyskusji i analizy przedstawiła na forum swoje propozycje. Zgodnie uznano, że najbardziej zadbaną, ale też najbardziej reprezentacyjną przestrzeń tworzy Park pod Lipami przy ul. Mickiewicza. Na dalszych pozycjach znalazł się kompleks boisk przy Szkole Podstawowej nr 9 oraz znajdująca się pod lasem część dzielnicy Szmelta. Wymieniony został również Park Żelewskiego w Janowie.

Miejsca, którymi nie należy się chwalić wskazano oba dworce kolejowe – w Rumi i Janowie. Obiekty te są nie tylko wielce nieestetyczne, ale również stanowią zagrożenie bezpieczeństwa dla ich licznych przecież użytkowników. Z niepokojem zwrócono także uwagę na tereny ogródków działkowych, gdzie wciąż nie został rozwiązany problem kanalizacji. Za szkodliwe uznano pozostawianie na terenie miasta opuszczonych domów, które winny zostać natychmiast wyburzone. Są one miejscem spotkań rozlicznych grup patologicznych. Warte uwagi władz miasta są także inne zaniedbane i mało przyjazne miejsca, do których należą: okolice oczyszczalni ścieków, ulica Saperów, skrzyżowanie ul. Dębogórskiej z ul. Starowiejską oraz dzielnica Lotnisko.

Interesujące były też uwagi o braku w Rumi miejsc, gdzie można publicznie spotkać się np. przy dobrej kawie. Zgodnym postulatem okazało się urządzenie kawiarni (z dużym wyborem dobrze parzonych kaw) oraz miejsca długich spacerów i integracji.

Akademia udowadnia jak bardzo ważne jest aktywizowanie społeczności, która bardzo intensywnie i z wielką wrażliwością patrzy na rozwój Rumskiej Małej Ojczyzny.

Sprawozdanie przygotowała: Maria Klawonn
- uczennica Gimnazjum Ekologicznej Szkoły Społecznej

Dowiedz się odwiedzając społecznościową sieć rozwoju zrównoważonego w Rumi na stronie: www.ekorumia.bnx.pl